

РЕШЕНИЕ

№ 118

гр. Велико Търново, 08.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИЛИЯНА ПОПОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от ИЛИЯНА ПОПОВА Въззивно гражданско дело № 20224000500127 по описа за 2022 година

намери за установено следното:

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 308 от 08.11.2021 г., постановено по гр.д. № 312/2021 г. Русенският окръжен съд е отхвърлил предявения от Н. Р. Х. иск с правно основание чл. 282, ал. 3, във вр. с ал. 5 от КЗ (отм.), против Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, Булстат 130764706, гр. София за осъждане на ответника да ѝ заплати обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди в размер на 30 000 лв., частичен иск от 100 000 лв., причинени от смъртта на В. Д. М., настъпила при ПТП на 25.08.2015 г. в гр. Русе товарен автомобил „МАН“ с турски регистрационен номер 31 ASE 35, управляван от Д. Д., ведно със законната лихва от предявяване на исковата молба на 20.09.2018 г. до окончателното плащане. Осъдил е Н. Р. Х., ЕГН *****, от гр. Русе, да заплати на Национално бюро на българските автомобилни застрахователи сумата от 920 лв. – деловодни разноски.

С определение № 29 от 07.01.2022 г., постановено по гр.д.

№

312/2021 г. Русенският окръжен съд е изменил решение № 308 от 08.11.2021 г., постановено по гр.д. № 312/2021 г. на РОС в частта му за разносните, като е осъдил Н. Р. Х. да заплати на Национално бюро на българските автомобилни застрахователи още 996 лв. – деловодни разноски.

Въззивна жалба против горното решение е подадена от ищцата Н. Р. Х., чрез адв. Г.Х., с оплакване, че обжалваното решение е неправилно и необосновано. Оплакването е, че първоинстанционният съд е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила и утвърдената съдебна практика, като не е извършил надлежна съпоставка на събраните по делото доказателства, както поотделно, така и в тяхната съвкупност. Необосновано и неправилно първоинстанционният съд не е допуснал изслушването на повторна съдебна автотехническа експертиза за установяване на всички обстоятелства около механизма на настъпване на процесното ПТП и причините за реализирането му. Жалбоподателката счита, че отказът на съда да допусне повторна САТЕ представлява съществено процесуално нарушение. Обжалваното решение е неправилно и необосновано в частта, в която съдът приема, че в конкретния случай не са налице всички предпоставки за уважаване на исковата претенция. Съдът е мотивирал приетите от него изводи относно основателността на иска единствено и само на база оспореното по делото заключение по КСМАТЕ и противоречивите свидетелски показания на Б. Ж.. Жалбоподателката счита, че в настоящото производство първоинстанционният съд неправилно е кредитирал приетото по делото заключение и като последица е постановил неправилен съдебен акт. Този погрешен извод е довел и до формиране на още едно неправилно заключение на съдебния състав, че в случая не следва да бъде ангажирана отговорността на ответника за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди. Жалбоподателката моли първоинстанционното решение да бъде отменено, а искът да бъде уважен.

От ответника по въззивната жалба Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ - гр.София е постъпил писмен отговор, в който намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, но неоснователна. Моли да се потвърди обжалваното решение.

По делото е постъпила частна жалба от Н.Х., чрез адв. Г.Х., против определение № 29/07.01.2022 г. Жалбоподателката моли да бъде отменено

определението, с което са присъдени допълнителни разноси на ответника по жалба в размер на 996 лв.

От ответника по частната жалба Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ е постъпил писмен отговор, в който заема становище, че частната жалба е неоснователна и необоснована. Моли да бъде оставена без уважение и определението да бъде потвърдено.

Великотърновският апелативен съд, като взе предвид оплакванията в жалбата, становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установено следното:

Ищцата Н. Р. Х. твърди, че на 25.08.2015 г. в гр. Русе товарен автомобил „МАН“ с турски регистрационен номер 31 ASE 35, управляван от Д. Д. се е движил в дясната лента на северното платно на бул. „България“ в посока гр. София. Счита, че управлявал камиона с превишена скорост и поради това блъснал пешеходеца В. Д. М., с когото тя била във фактическо съжителство. Вследствие настъпило ПТП, пешеходецът загинал поради множество несъвместими с живота телесни увреждания. По случая било образувано ДП № 1587/2015 г. по описа на РОП (ДП № 1933/2015 г. по описа на ОД на МВР Русе). Отношенията ѝ с починалия били много топли и близки, основани на привързаност, разбирателство, взаимна обич, подкрепа и уважение. Ищцата преживявала изключително тежко загубата на своя партньор, изпаднала в тежка депресия, станала затворена и неконтактна. Тъй като процесното ПТП било причинено на територията на Република България от турско МПС със застраховка в чужбина, счита, че за обезщетяването на причинените ѝ неимуществени вреди следва да отговаря НББАЗ. Остойността същите на 1000 000 лв., от които предявява частичен иск от 1000 лв., увеличен на 30 000 лв. Моли да се осъди ответникът да ѝ заплати 30 000 лв., частичен иск от 100 000 лв. - обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 20.09.2018 г. до окончателното плащане, както и направените по делото разноси.

Ответникът в отговора на исковата молба оспорва иска. Възразява водачът на товарния автомобил да е виновен за настъпването на процесното ПТП. Прави възразение за съпричиняване от страна на пострадалия.

От фактическа страна се установява следното:

По делото не е спорно, че на 25.08.2015 г. в гр. Русе, бул. „България“

товарен автомобил „МАН“ с рег.№ 31ASE35, с полуремарке, управляван от Д. Д., движещ се в посока гр. София, блъснал пешеходеца В. Д. М., при което последният загинал, поради множество несъвместими с живота телесни увреждания. За произшествието е съставен констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 1110/252 от 25.08.2015 г. по описа на ОД на МВР – Русе.

По случая било образувано ДП № 1587/2015 г. по описа на РОП (ДП № 1933/2015 г. по описа на ОД на МВР Русе), прекратено с постановление на РОП на 01.12.2017 г.

На 13.07.2018 г. ищцата Н.Х. е подала молба до Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ –гр.София с искане да бъде обезщетена за претърпените неимуществени вреди в резултат от смъртта на В. Д. М., с когото е живяла съвместно във фактическо съжителство.

На 16.07.2018 г. Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“- гр.София е уведомило ищцата, че не са налице основания за уважаване на предявената от нея претенция за застрахователно обезщетение поради това, че наказателното производство срещу водача на товарния автомобил Д. Д., е прекратено и същият е освободен от наказателна отговорност, като му е наложено само административно наказание за превишаване на разрешената максимална скорост в населено място, с наказателно постановление от 5.01.2018 г. по описа на ОД на МВР – Русе.

Не е спорно, че процесното ПТП е причинено на територията на Република България от МПС със застраховка в Република Турция при Застрахователна компания „Бармак“.

От приетата и неоспорена от страните съдебно-медицинска експертиза, се установява, че при процесното ПТП В. Д. М. е получил следните увреждания: Съчетана травма: тежка черепно-мозъчна травма – многофрагментно открито счупване на черепа, с разкъсвания и размачквания на мозъка; счупване на лицеви кости; тежка гръдна травма – счупване на гръдната кост, многофрагментни счупвания на всички ребра по всички линии с размествания и разкъсвания на тъканната плевра; многофрагментни счупвания на гръбначния стълб; контузии и разкъсване на белите дробове; разкъсване на околосърцевата торбичка; разкъсване на сърцето; тежка

коремна травма – разкъсвания и размачквания на черния дроб; размачкване на левия бъбрек; разкъсвания на опорька на тънките черва; счупвания на тазови кости и множество счупвания на крайниците. С оглед на тези увреждания, заключението на вещото лице е, че причината за настъпване на смъртта следва да се отдаде на установената съчетана травма, довела до тежки несъвместими с живота увреждания на централната нервна система и вътрешните органи. Заключението на посочената експертиза е, че настъпването на смъртта на В. М. е в пряка причинна връзка с уврежданията, които могат да бъдат получени от ПТП на 25.08.2015 г.

От показанията на св. Б. Ж. се установява, че в деня на произшествието е пътувал към КАТ - Русе и движейки се в лявата лента, с периферното си зрение видял как от лявата страна на насрещното платно изскочил един човек и излязъл на средата на насрещното платно, което е срещу свидетеля. Човекът излязъл откъм лявата мантиanela на платното, бил облечен с черни дрехи и качулка на главата. Според свидетеля Ж. самото му поведение на пътя било странно, необичайно, неадекватно, нестандартно поведение. Човекът излязъл, затичал се. Сигнал до средата до осевата линия, оттам се върнал пак назад, продължил пак напред, после се обърнал с лице към срещу него идващите коли и започнал да прави някакви необичайни, ненормални жестове с ръце. Свидетелят посочва, че на него това му привлякло вниманието. Пешеходецът бил от лявата страна на движението на свидетеля. Свидетелят се движел с около 70 км/час. Като видял тези негови необичайни действия, свидетелят си помислил, че някой може да го блъсне и тогава погледнал напред дали идва кола и видял един бял ТИР с бяло ремарке. Пак погледнал към човека и видял този човек да се хвърля напред, все едно, че скача в басейн. Камионът явно се опитвал да спре рязко, свидетелят видял, че пушели колелата. Свидетелят се разминал с камиона. Гледал в огледалото, но там вече нямал видимост. Свидетелят в показанията си посочва, че не е видял удар. Не е видял дали камионът е успял да удари човека, но просто по неговите движения му се струвало, че няма как да се избегне сблъсъкът с камиона. Според показанията на същия свидетел човекът стоял някъде около 3-4 секунди на пътното платно. Няма тогава движение на платното, и двете ленти били свободни, празни и той можел да пресече и свидетелят си помислил първия момент, че излиза да пресече. В показанията си свидетелят Ж. посочва, че човекът е излязъл на платното тичайки и прескочил мантиanelата. Изскочил от едни

храсти. Движенията му били бързи.

От показанията на свидетелката М. Т. Х. – дъщеря на ищцата се установява, че нейната майка живеела с В. М. от 2003 г. Живеели заедно на семейни начала. От начало живеели в Мартен, а след това се преместили в гр. Русе в жилището на нейната майка. Двамата живеели като семейство, разбирали се добре. Ищцата не работела. В. М. предпочитал тя да си стои в къщи и да си бъдат заедно. Когато станало произшествието свидетелката заварила майка си в шок. Тя не искала да повярва, че това ѝ се случва на нея, ридаела. Свидетелката, която била медицинско лице, ѝ поставила успокоително, но въпреки това ищцата продължавала да плаче и според показанията на свидетелката това било най-тежкото състояние, в което е виждала майка си. Същата свидетелка посочва, че загубата на В. М. ѝ се е отразила трудно. Ищцата се научила някак си да живее сама. Страдала по В.. Казвала, че ѝ липсва. Това ѝ се отразило и за определено време тя намалила контактите си с други хора. Свидетелката посочва, че майка ѝ не ѝ е казвала поведението на М. преди инцидента да е било по-различно. В. М. бил пенсионер, но работел допълнително.

Ищцата е дала обяснения пред първостепенния съд, в които посочва, че в деня на произшествието с В. М. са щели да пият кафе. Той ѝ казал че отива на разходка, поведението му било като всеки друг път. М. се измил, избръснал се, не бил разстроен. Казал ѝ, че ще пие кафе с приятели. Според ищцата М. не е искал да сложи край на живота си същия ден. Дъщеря му била починала две-три години преди това.

От заключението на приетата от първостепенния съд комплексна съдебномедицинска експертиза и автотехническа експертиза се установява следния механизъм на процесното ПТП: На 25.08.2015 г. състав от превозни средства МАН с турски регистрационен номер 31 ASE 35, с полуремарке ШМИТЦ с рег. номер DM 634, управляван от Д. Д., преди 7.29 ч., се движил в дясната лента на северното платно на бул. България в гр. Русе, в посока гр. София, със скорост 90 км/час, при разрешена такава 60 км/час. Когато автомобилът е бил на 105.5 м., от мястото на удара, пешеходецът В. М. е прескочил енергично дясната предпазна мантиanela, тичайки е стигнал до средата на платното за движение. След това се е обърнал през лявото си рамо наляво и е застанал с лице срещу посоката на движение. Започнал е енергично

да размахва с ръце и да подскача наляво и надясно. През това време водачът на състава от превозни средства, се премества към средната част на платното за движение и напуска дясното платно, като навлиза в лявото платно за движение и задейства спирачната система на автомобила. Автомобилът започва да спира ефективно когато предната част на автомобила е била на около 18 метра от мястото на удара. Последвал е удар с пешеходеца В. М. с дясната предна част на автомобила. Пешеходецът е починал на място.

Съгласно заключението на комплексната автотехническа и съдебномедицинска експертиза, товарният автомобил с водач Д. Д., се е движил със скорост 90 км/час когато е забелязал опасност за движението на 105.5 метра от мястото на удара, е насочил автомобила към средата на платното за движение и след това в лявата лента за движение. Пешеходецът В. М. се е движил зад мантинелата в дясната страна на платното за движение. Прескочил е енергично мантинелата и със скорост около 7.7 км/час е достигнал до средата на платното за движение. Направил е няколко крачки напред и назад, завъртял се е наляво и е застанал срещу посоката на движение. Започнал е да ръкомаха с ръце и да подскача наляво и надясно. Според същото заключение водачът на товарния автомобил имал възможност да възприеме, че пешеходецът навлиза в платното за движение от 105.5 метра от мястото на удара. От сравняването на опасната зона за спиране със скорост 60 км/час и изчисленото отстояние на автомобила от мястото на удара в момента на възникване на опасността, следва извода, че произшествието е било предотвратимо чрез спиране от страна на водача на състава от превозни средства, ако той се е движил със скорост 60 км/час. Според експертизата при движение на товарния автомобил 90 км/час и изчисленото отстояние на автомобила от мястото на удара в момента на възникване на опасността, произшествието не е било предотвратимо чрез спиране от страна на водача на състава от превозни средства. Съгласно заключението пешеходецът В. М. е пресичал платното за движение на необозначено за тази цел място; не се е движил с постоянна скорост и посока. Водачът Д. Д. е управлявал състава от превозни средства със скорост 90 км/час, която е по-висока от ограничението на скоростта с пътен знак В-26 – 60 км/час в този пътен участък. Според експертизата, ако е бил запазил скоростта и посоката си на движение, с която е стигнал до средата на платното и със същата скорост е продължил по първоначалната си траектория, В. М. би могъл да напусне платното за

движение и да освободи платното за преминаващия товарен автомобил. Ударът с пострадалия е настъпил с предната дясна част на автомобила между 20 и 60 см. от десния край и от 40 до 85 см. над нивото на пътя. Вещите лица от комплексната съдебномедицинска експертиза и автотехническа експертиза посочват, че единствено от вида на установените травматични увреждания на пострадалия, не може да се определи с коя част на тялото на пострадалия е настъпил първоначалният удар с товарния автомобил. Като се направи съпоставка между травматичните увреждания, уврежданията по товарния автомобил, и като се имат предвид свидетелските показания, следва да се приеме, че първоначалният удар с товарния автомобил е настъпил в областта на двете ръце и главата на В. М.. Последният извод на експертите е необоснован, тъй като се основава на свидетелските показания/св.Ж./, който обаче не е видял удара на пешеходеца от товарния автомобил, и освен това в заключението не са посочени какви увреждания има товарния автомобил и кои от тях вещите лица съобразяват за да направят горния извод. Ето съдът не възприема заключението на комплексната съдебномедицинска експертиза и автотехническа експертиза посочват в тази му част.

Експертите заключават, че единствено от вида на травматичните увреждания по тялото на пострадалия, не може да се прецени дали са участвали допълнително външни сили, които да са насочили пострадалия към траекторията на движение на товарния автомобил, или той сам е насочил тялото си в тази траектория. Въпреки това в заключението се прави извод, че щом в делото няма данни за действие на външни сили, следва да се приеме, че същият самостоятелно е насочил тялото си в траекторията на движение на товарния автомобил. В заключението е посочено, че като се има предвид липсата на данни за външно въздействие и механизма на настъпване на удара между пострадалия и товарния автомобил, може косвено да се съди за суициден умисъл при действията на пострадалия, което се подкрепяло от свидетелските показания. В последните две части заключението е необосновано и излиза извън компетентността на вещите лица. Преди всичко следва да се отчете, че вещите лица излизат извън рамките на поставения въпрос, който е: „с оглед травматичните увреждания на тялото на пострадалия може ли да се направи извод, че до удар се е стигнало, тъй като пострадалия сам е насочил тялото си в траекторията на движение на товарния автомобил“. Вещите лица са отговорили на този въпрос като са приели, че единствено по

травматичните увреждания, не може да се приеме, че пострадалия сам е насочил тялото си в траекторията на товарния автомобил и в тази част съдът възприема заключението. Останалите разсъждения на вещите лица са извън поставения въпрос, не са обосновани от данните по делото и представляват предположения. Ето защо в посочената част съдът не възприема заключението на тази експертиза. Съдът не възприема заключението и в частта, с която в отговора на въпрос 1 относно посоките, траекториите и скоростите на движение на двамата участници в произшествието, вещите лица посочват, че пешеходецът когато е приближил товарния автомобил се хвърлил към него. В тази част заключението е обосновано с показанията на водача на товарния автомобил Д. Д., дадени на досъдебното производство, които в настоящото производство не могат да се ползват, тъй като са дадени в друго производство, а не в това производство по предвидения от ГПК ред. Освен на показанията на Д. Д., дадени на досъдебното производство, вещите лица се обосновават и с показанията на свидетеля Ж., но показанията му не съдържат данни за такъв извод, тъй като свидетелят не е видял удара на пешеходеца от товарния автомобил. Освен това при подробното описание на механизма на произшествието, експертите не са сочили такова действие на пешеходеца.

В останалата част съдът възприема заключението на комплексната съдебномедицинска експертиза и автотехническа експертиза посочват като компетентно и обосновано.

Съдът прави следните правни изводи:

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

Пред Русенския окръжен съд е предявен частичен иск по чл. 282, ал. 3 и ал.5 от КЗ /отм./ за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди. Искът е насочен към Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, в качеството му на компенсационен орган по смисъла на чл. 284, ал.1 КЗ /отм./

Съгласно чл. 282, ал.3 от КЗ /отм./ ответникът е представително национално бюро за Република България по смисъла на вътрешните правила между бюрата, което участва и съдейства за функционирането на системата „Зелена карта“ и задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в държавите-членки на международното споразумение

„Зелена карта“. Националното бюро изплаща вместо чуждия застраховател обезщетения за вреди, причинени на територията на Р България от водачи на МПС с чуждестранна регистрация, сключили с чуждестранния застраховател договор за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“. С оглед горното ответникът притежава пасивна материално-правна легитимация, която не се оспорва от него.

Отговорността на ответника може да се ангажира при наличието на противоправно деяние от водача на автомобила, по отношение на който е застраховката, като това деяние следва да е в причинна връзка с претендираните вреди. В случая страните спорят за това, дали водачът на товарния автомобил Д. Д., е извършил противоправно деяние при процесното ПТП, от което да е настъпила смъртта на В. М..

При установения механизъм на станалото ПТП на 25.08.2015 г. и въз основа на заключението комплексната съдебно-медицинска и автотехническа експертиза въззивният съд намира, че водачът на товарния автомобил Д. Д. е извършил противоправно деяние, вследствие на което е настъпила смъртта на пешеходеца В. М.. Деянието е противоправно, тъй като водачът Д. Д. е допуснал нарушения на правилата за движение-чл.21 ал.1 от ЗДвП. От заключението на посочената комплексна експертиза се установява, че водачът на товарния автомобил е имал възможност да възприеме, че пешеходецът навлиза в платното за движение от 105.5 м. от мястото на удара и ако се е движил със скорост 60 км/час, която е разрешената за този пътен участък, то той е щял да предотврати произшествието чрез спиране на товарния автомобил. При положение, че водачът на товарния автомобил Д. Д. се е движил със скорост от 90 км/час, която надвишава разрешената скорост за този пътен участък – 60 км/час, означена с пътен знак В-26, водачът на товарния автомобил в момента на възникване на опасността на пътното платно не е могъл да предотврати произшествието чрез спиране на превозното средство. Установено е по делото от комплексната съдебно-медицинска и автотехническа експертиза, че водачът на товарния автомобил Д. Д. се е движил със скорост от 90 км/час, която е над максимално предвидената за конкретния пътен участък от 60 км/ч и ударът е бил предотвратим, ако той се е движил с позволената скорост от 60 км/ч. Съдът приема, че водачът на товарния автомобил Д. Д. при процесното ПТП е нарушил чл. 21, ал.1 от ЗДвП. Допуснатото нарушение на чл.21 от ЗДвП е в

пряка и непосредствена причинна връзка с настъпилото произшествие.

В случая съдът съобразява и разпоредбата на чл.5 ал.2 от ЗДВП, регламентираща задължението на всеки водач на ППС да бъде внимателен към уязвимите участници в движението, какъвто се явява пешеходецът. Независимо от непоследователното и нелогично поведение на пешеходеца на платното за движение, ударът от страна на товарния автомобил е бил предотвратим, ако той се е движел в границите на позволената скорост.

С оглед на изложеното неправилен е изводът на първостепенния съд, че произшествието не е било предотвратимо и че същото е резултат от действията на самия пострадал, който е имал суицидни намерения. В случая заключението на комплексната съдебно-медицинска и автотехническа експертиза е категорично, че ако водачът се е движил с позволената скорост от 60 км/ч., то ударът е бил предотвратим. Според заключението водачът на товарния автомобил се е движил с 90 км/ч. Първостепенният съд не е обсъдил заключението на посочената експертиза в тази му част.

Първостепенният съд е приел, че пешеходецът се е държал неадекватно и нелогично, размахвайки ръце по средата на пътното платно и скачайки внезапно срещу идващия камион, очевидно с намерението да сложи край на живота си. Въззивният съд намира, че в случая не са налице доказателства, които да обосновават извод, че при процесното ПТП пешеходецът е имал намерение да сложи край на живота си. Следва да се има предвид, че Постановлението на Окръжна прокуратура-Русе за прекратяване на досъдебното наказателно производство няма за гражданския съд, разглеждащ последиците от деянието, обвързваща сила, поради което въззивният съд няма задължение да се съобрази с приетото в постановлението, че водачът Д. Д. не трябва да носи наказателна отговорност, тъй като не е могъл да предвиди промяната в поведението на пострадалия при достигане на средата на пътното платно, който се хвърлил срещу камиона с намерение да се самоубие. Освен това следва да се има предвид, че постановлението за прекратяване на наказателното производство е основано на свидетелски показания и експертизи, на които настоящият състав не би могъл да се позовава, тъй като не са събрани по предвидения от ГПК ред.

Въззивният съд не кредитира показанията на свидетеля Ж. в частта им, в която твърди, че човекът скочил напред към приближаващия се камион.

Свидетелят Ж. за краткото време, през което е преминал с управлението от него автомобил, движещ се в насрещното платно за движение, не е могъл да възприеме обстановката в цялост. Не е могъл да възприема едновременно движенията на пешеходеца и движението на товарния автомобил. Свидетелят посочва, че с периферното си зрение е видял пешеходеца на насрещното платно. По-късно е видял товарния камион. Предвид краткото време не преминаване от свидетеля Ж. покрай платното за движение, където се е намирал пешеходеца, както и обстоятелството, че през същото време е управлявал автомобила си, движейки се със скорост 70 км/ч/според неговите показания/, той не е могъл да прецени в цялост движенията на пешеходеца, съпоставяйки ги едновременно с движението на товарния автомобил. Освен това свидетелят категорично заявява, че не е видял удара. При това положение свидетелят не би могъл да възприеме действията на пешеходеца като скачане към камиона.

Съдът възприема показанията на този свидетел в останалата им част, в която посочва, че пешеходецът излязъл, затичал се, стигнал до средата до осевата линия, оттам се върнал пак назад, продължил пак напред, после се обърнал с лице към срещу него идващите коли и започнал да прави някакви необичайни, ненормални жестове с ръце. Така описаните от свидетеля действия на пешеходеца могат да се определят като неадекватни, но не са налице доказателства по делото, въз основа на които тези действия да се приемат като намерение на пострадалия да сложи край на живота си. Сами по себе си посочените от свидетеля действия не сочат на действия на самоувреждане, тъй като няма данни пешеходецът да се е хвърлил срещу товарния автомобил. Установеното от комплексната експертиза обстоятелство, че ударът с пострадалия е настъпил с предната дясна част на автомобила между 20 и 60 см. от десния край и от 40 до 85 см. над нивото на пътя, подкрепя горния извод за липсата на действия за самоувреждане. По делото не е изследвано здравословното състояние на пострадалия преди настъпване на произшествието, за да се прави извод, че е имал суицидни намерения. Обясненията на ищцата не сочат на такова поведение. Дори и да се вземат предвид обясненията ѝ на досъдебното производство, че същия ден пострадалият е имал необичайно поведение – не взел документи със себе си при излизането от дома си, оставил си ключовете и намерила срязан кабел в мазата на апартамента, също не би могъл да се направи извод за намерение у

пострадалия да сложи край на живота си. Следва да се има предвид, че преценката за състоянието на пострадалия може да бъде направена само от специалист-психиатър.

С оглед на изложеното изводът на първостепенния съд за самоувреждане на пострадалия не почива на доказателствата по делото, основан е на предположение, поради което е неправилен.

Неадекватното поведение на пострадалия на платното за движение преди настъпване на фаталния удар би могло да се дължи на различни причини- уплаха, объркване, неправилно преценка на обстановката, на здравословен проблем. Описаните от свидетеля Ж. действия на пешеходеца - излязъл, затичал се, стигнал до средата до осевата линия, оттам се върнал пак назад, продължил пак напред, после се обърнал с лице към срещу него идващите коли и започнал да прави някакви необичайни, ненормални жестове с ръце, могат да се дължат на възприемането от пешеходеца на промяната в движението на товарния автомобил, който според заключението на комплексната съдебно-медицинска и автотехническа експертиза напуска дясното платно за движение и се премества към средната част на платното за движение, като навлиза в лявото платно за движение. От показанията на свидетеля Ж. става ясно, че пешеходецът променя движението си, когато достига осевата линия. При тази промяна на движението на товарния автомобил, са обясними действията на пешеходеца, който когато достига осевата линия се връща назад, а после тръгва пак напред, обръща се към идващите коли, размахва ръце. Действията на пешеходеца след промяната на движението на товарния автомобил, по-скоро сочат на неговото объркване при създалата се ситуация на идващия срещу него товарен автомобил/ТИР/, който според експертизата е предприел ефективно спиране едва на около 18 метра от мястото на удара, но не и на намерение да се самоуврежда.

Когато пешеходецът предприеме пресичане на пътното платно не на определено за целта място, както е в случая, той е препяствие за движението и водачът на товарния автомобил е длъжен да предприеме незабавни мерки по предпазването му, чрез намаляване на скоростта и спиране на управлявания от него автомобил. В случая действията на пострадалия на платното за движение - връщане назад, след това продължаване пак напред и обръщане към движещите се срещу него коли, размахвайки ръце, не оневиняват водача

на товарния автомобил с оглед допуснатото от него в предходния момент нарушение на правилата за движение- превишаване на разрешената скорост, поради която не е могъл да предотврати произшествието чрез спиране на товарния автомобил. Наличието на пешеходец на пътното платно задължава водачите да предвидят евентуално навлизане в лентата им на движение и да шофират с повишено внимание и съобразена скорост, като в такива случаи съществуващата реална опасност е преодоляна напълно, щом пешеходецът освободи пътния участък, по който се извършва движението и премине на тротоара или банкета.

По изложените съображения въззивният съд приема, че е налице противоправно и виновно поведение на водача на товарния автомобил Д. Д..

Установено е по делото, че ищцата е претърпяла неимуществени вреди, болки и страдания от смъртта на В. М., с когото живеела на съпругески начала.

Въззивният съд съобрази, че с постановление № 5/1969 г. на Пленума на ВС е прието, че в кръга на близките на пострадалия, които имат право на обезщетение за причинените неимуществени вреди, са както низходящите от първа степен, възходящите от първа степен и съпругът, така и други лица, между които и пострадалия със съществували отношения, сходни с отношенията на посочените по-горе роднини. Посочени са случаи на фактическо съжителство между две лица от различен пол на съпругески начала, без сключен брак, както и вземане на дете за отглеждане за осиновяване, когато увреждането е настъпило преди осиновяването. В случая безспорно е установено фактическото съжителство на ищцата с В. М. – починал при процесното ПТП. Предвид на изложеното, ищцата попада в кръга на лицата, посочени в цитираното постановление на Пленума на ВС и има право да бъде обезщетена за причинените ѝ неимуществени вреди, вследствие от смъртта на В. М..

Задължението за обезщетяване на причинените на ищцата вреди зависи от деликтното обезщетение, при което е приложим принципа за справедливо обезщетяване на болките и страданията съгласно чл. 52 от ЗЗД. При определяне на обезщетението за неимуществени вреди по повод на причинена смърт, въззивният съд се съобрази с т. II на Постановление № 4/1968г. на Пленума на ВС относно критериите, които следва да бъдат преценявани от

съдилищата при определяне на обезщетението за неимуществени вреди.

В т. II на цитираното постановление е посочено, че при определяне на обезщетението при причинена смърт следва да се имат предвид възрастта на пострадалото лице, обстоятелствата, при които е настъпила смъртта, степента на родствена близост между него и лицето, което претендира обезщетение, действителното съдържание на отношенията между пострадалия и търсещия обезщетение. При определяне на дължимото застрахователно обезщетение следва да се отчитат и конкретните икономически условия, а като ориентир за размера на обезщетенията би следвало да се вземат предвид и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетенията момент /момента на увреждането/. С оглед на горното въззивният съд при определяне размера на обезщетението взе предвид следните обстоятелства:

Пътно-транспортното произшествие, при което е починал В. Д. М., който е живял във фактическо съжителство с ищцата, е настъпило на 25.08.2015г. Към този момент пострадалият В. Д. М. е бил на 63 години. Според показанията на свидетелката М. Т. Х. той е бил пенсионер, но бил жизнен, енергичен. Разпитаната по делото свидетелка М. Т. Х.-дъщеря на ищцата установява, че ищцата Н.Х. тежко понесла внезапната смърт на своя фактически съпруг.

Ищцата е претърпяла душевни болки и страдания от смъртта на В. Д. М., които подлежат на обезщетяване по справедливост съгласно чл.52 от ЗЗД.

При определяне на обезщетението съдът взе предвид следните обстоятелства: възрастта на пострадалия към момента на ПТП-63 години; начина на настъпване на смъртта; продължителността на фактическото съжителство между ищцата и В. М.-12 години; възрастта на ищцата към момента на увреждането - 58 години; обстоятелството, че ищцата и В. М. живеели в разбирателство; след загубата на близкия човек ищцата се затворила в себе си.

Предвид на тези обстоятелства и съобразявайки и икономическото състояние в страната към момента на настъпване на увреждането, съдът намира, че на ищцата следва да се определи обезщетение от 100 000 лв., което ще възмезди претърпените от нея неимуществени вреди.

Въззивният съд намира за основателно възражението на ответника за

съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия В. М.. Пешеходецът е предприел пресичане на платното за движение на необозначено място. Навлязъл е в платното за движение при наличие на движещо се по него МПС. Съгласно експертизата В. М. не се е движил с постоянна скорост и посока и ако той е запазил скоростта и посоката си на движение, с която е стигнал до средата на платното и със същата скорост е продължил по първоначалната траектория, би могъл да напусне платното за движение и да го освободи за преминаващия товарен автомобил. При такива действия на пешеходеца, пътнотранспортното произшествие би могло да бъде предотвратено. При процесното ПТП пострадалият е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат, тъй като с действията си е нарушил правилата за движение на пешеходците по чл. 113, ал.1, т.1, т.2 и т. 4 от ЗДвП. Предвид посочените нарушения на правилата за движение и при съпоставка с допуснатото от водача на товарния автомобил нарушение на правилата за движение въззивният съд определя 50 % съпричиняване на резултата от страна на пострадалия В. М., поради което обезщетението от 100 000 лв. следва на основание чл.51 ал.2 от ЗЗД да бъде намалено на 50 000 лв. Всеки от участниците в процесното ПТП в еднаква степен е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат.

В случая искът е предявен като частичен – за сумата от 30 000 лв., частично от 100 000 лв., поради което същият следва да бъде уважен за претендираната сума от 30 000 лв. Обезщетението от 30 000 лв. за ищцата Н.Х. се дължи от ответника, ведно със законната лихва, считано от датата на исковата молба-20.09.2018г. до окончателното изплащане.

Поради несъвпадане изводите на първостепенния съд с тези на въззивната инстанция обжалваното решение следва да бъде отменено изцяло и вместо него да се постанови решение, с което предявеният частичен иск да се уважи изцяло.

При този изход на делото разноски следва да се присъдят в полза на ищцата, както за първата, така и за настоящата инстанция. С оглед на това обжалваното определение, постановено по реда на чл.248 от ГПК следва да бъде отменено.

С оглед изхода на делото във въззивната инстанция, при който предявеният частичен иск е изцяло уважен, следва се присъдят на ищцата

разноските за двете инстанции в общ размер 2010лв./1410 лв. за първата инстанция и 600 лв. за въззивната инстанция/.

При този изход на делото следва да се присъди на основание чл.38 ал.2 от ЗА адвокатско възнаграждение в размер на процесуалният представител на ищцата адвокат С. Е. С. от САК в размер общо от 3432 лв./ по 1716 лв. за всяка инстанция, с включен ДДС/ за осъщественото от него безплатно процесуалното представителство на ищцата в производството пред двете инстанции.

Водим от горното Великотърновският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 308 от 08.11.2021 г. на Окръжен съд – гр. Русе, постановено по гр.д. № 312/2021 г. по описа на същия съд, вместо което постановява:

ОСЪЖДА на основание чл. 282, ал.3 и 5 КЗ /отм./ Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“-гр.София, ЕИК 130764706, със седалище и адрес: гр. София, район „Средец“, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет. 2, да заплати на Н. Р. Х., с ЕГН *****, с адрес: гр. Русе, *****, сумата от 30 000 лв., / частичен иск от 100 000 лв./, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на В. Д. М., настъпила в резултат пътно-транспортно произшествие, станало на 25.08.2015 г. в гр. Русе, бул. „България“, по причина на виновно противоправно поведение на водача на товарен автомобил „МАН“ с рег.№ 31 ASE 35, управляван от Д. Д., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 20.09.2018 г. до окончателното изплащане.

ОТМЕНЯ определение № 29 от 07.01.2022 г. на Окръжен съд Русе, постановено по гр.д. № 312/2021 г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище и адрес: гр. София, район „Средец“, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет. 2 да заплати на Н. Р. Х. сумата от 2010 лв. за направените от нея разноси в производството пред първата и настоящата инстанция.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни

застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище и адрес: гр. София, район „Средец“, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет. 2 да заплати на адвокат С. Е. С. от САК сумата от 3432 лв., с включен ДДС, за осъщественото от него безплатно процесуалното представителство на ищцата в производството пред двете инстанции.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____